

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm
Att: Maria Rasmussen

Stockholm

Vår referens

Dnr

2019-01-31

Lise-Lotte Argulander

A2018/01812/ARM

Yttrande över Fredsplikt på arbetsplatser där det finns kollektivavtal och vid rättstvister, Ds 2018:40

Företagarna har givits möjlighet att yttra sig över Departementspromemorian, Ds 2018:40, om Fredsplikt på arbetsplatser och lämnar härmed följande remissvar.

Sammanfattning

Företagarna tillstyrker förslagen i promemorian med de synpunkter som anges nedan.

Bakgrund

Förslagen i promemorian överensstämmer med något förtydligande det förslag som arbetsmarknadens parter på privat sektor överlämnade till Arbetsmarknadsdepartementet den 10 juli 2018. En månad tidigare hade utredningen överlämnat sitt betänkande om Vissa fredspliktsfrågor (SOU 2018:40). Parallellt med utredningen som löpte från februari 2017, har således parterna på den privata sektorn förhandlat om frågan som ledde till ett gemensamt förslag till förändrade konfliktregler. Arbetsmarknadsdepartementet valde att utgå från parternas förslag i sin promemoria.

Företagarna vill dock lämna följande synpunkter på det förfarande som föranledde det nu lagda förslaget till ändringar i medbestämmandelagen. Arbetsmarknadens parter är viktiga aktörer på svensk arbetsmarknad enligt en tradition som vanligen benämns ”den svenska modellen”. Den har tjänat oss väl genom tiderna men den har vissa brister bland annat när det gäller insyn och transparens.

Sveriges företagande och arbetsmarknad har idag en annorlunda utformning än vad den hade under framför allt 1900-talets början och fram till mitten av densamma.

Företagandet idag, liksom i övriga Europa, har gått från att i huvudsak vara större företag till en formligen explosion av mindre företag. Idag skapas 4 av 5 jobb i de mindre företagen, över 98% av alla företagen räknas som små företag med mindre än 50 anställda. Av alla företag som idag i Sverige har anställda, står cirka 6 av 10 företag utanför den traditionella modellen med kollektivavtal eller hängavtal. Vilket också är en del av den svenska modellen, därför att vi har en tradition av att det ska vara frivilligt att teckna kollektivavtal.

Företagarna anser därmed att lagstiftningsprocessen i Sverige ska följa den traditionella processen av hur lag kommer till. Detta för att säkra att transparens och insyn som är viktiga demokratiska grundstenar i en demokrati, även när det gäller lagstiftning på arbetsmarknadens område. Det är inte transparent när parterna lämnar in mer eller mindre färdiga förslag som departementet gör till sina och som har förhandlats fram utan insyn eller möjlighet att lämna synpunkter på under framtagandet. Företagarna anser att lagstiftning i Sverige inte kan skötas enbart av arbetsmarknadens parter när det gäller lagstiftningsprocessen inom arbetsmarknadsområdet. Det behövs insyn och transparens även i den processen.

Allmänna synpunkter

Företagarna har stor förståelse för att dessa frågor behöver kodifieras för att hindra att stridsåtgärder bryter ut på arbetsplatser som redan har kollektivavtal och kanske t. o. m. i annat syfte än att teckna kollektivavtal med fredsplikt. Den fredsplikt som följer med tecknandet av kollektivavtal är en annan grundsten på svensk arbetsmarknad som är viktig att värna.

Det är också viktigt att värna den nuvarande ordningen på svenska arbetsmarknad att en arbetsgivare inte ska behöva teckna fler kollektivavtal om det inte finns anledning till det. En anledning till flera kollektivavtal kan vara att företaget har både tjänstemän och arbetare på arbetsplatsen.

Förslagen i promemorian täcker de brister som både Stridsåtgärdsutredningen och parterna identifierat som brister i lagstiftningen vad gäller två situationer, dels när en stridsåtgärd vidtas mot en arbetsgivare som redan är bunden av ett kollektivavtal, dels när en stridsåtgärd används som ett påtryckningsmedel i en rättstvist, vilket är bra.

Synpunkter på ny § 41 d

Företagarna tillstyrker att ett förbud införs mot att vidta eller delta i en stridsåtgärd mot en arbetsgivare som redan är bunden av ett kollektivavtal om inte åtgärden har till syfte att uppnå kollektivavtal som medför fredsplikt och de förutsättningar som anges i övrigt.

Företagarna tillstyrker även att den riktar sig mot arbetstagare trots att det kan innebära vissa svårigheter i tillämpningen. En enskild arbetstagare kan inte ingå kollektivavtal och de efterföljande punkterna i 41 d i huvudsak riktar sig mot arbetstagarorganisationerna.

Synpunkter på § 41 e

Företagarna tillstyrker förslaget att arbetsgivare och arbetstagare inte ska få vidta eller delta i en stridsåtgärd som har till ändamål att utöva påtryckning i en rättstvist. Företagarna anser att ordet "individuella" i paragrafen kan misstolkas till att det inte omfattar rättstvister som omfattar flera personer och föreslår därför att det stryks i paragrafen.

Företagarna

Patrik Nilsson

Chef Analys & Opinion

Lise-Lotte Argulander

Jur. Kand. specialist arbetsrätt
arbetsmiljö